

KAREL IV. OTEC VLASTI

(14. 5. 1316 – 29. 11. 1378)

Vypracovala Tereza Zalabáková

TITULY

- KRÁL ČESKÝ
- KRÁL LOMBARDSKÝ
- KRÁL ŘÍMSKÝ
- CÍSAŘ ŘÍMSKÝ
- KRÁL ARELATSKÝ
- MARKRABĚ MORAVSKÝ
- HRABĚ LUCEMBURSKÝ

RODINA

- Otec Jan Lucemburský
- Matka Eliška Přemyslovna
- Dynastie Lucemburků
- Původní jméno Václav
(byl tak pokřtěn 14 dní
po narození)
- 8 sourozenců (někteří
z nich zemřeli ještě v dětství)

Jan Lucemburský

Eliška Přemyslovna,
manželka
Jana Lucemburského

DĚTSTVÍ

- Z obav o princovu bezpečnost svěřila Eliška dvouměsíčního Václava do ochrany Viléma Zajíce z Valdeka na hrad Křivoklát
- Později Eliška se všemi dětmi přesídlila na silně opevněný hrad Loket
- Jan Lucemburský vykázal Elišku s dcerami a druhorozeným synem na hrad Mělník
- Dvouletý Václav byl matce násilím odejmut =>Václav už se s matkou nikdy neviděl
- Václav žil do svých 7 let na Křivoklátě, jeho dětství nebylo příliš šťastné
- V 7 letech byl Václav převezen do Francie a měsíc na to oženěn
- Václav přijal jméno Karel

VZDĚLÁNÍ

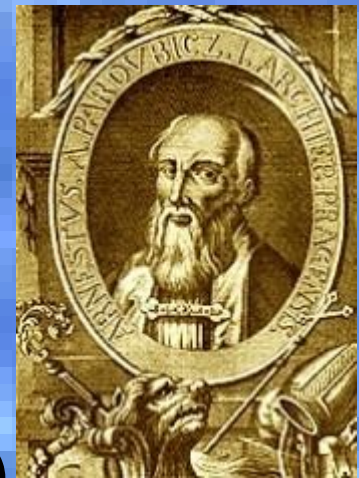
- **Byl velmi vzdělaný**
- **Uměl francouzsky, latinsky, německy, italsky a česky**
- **Jeho učitelem byl i Pierre de Rosieres, pozdější papež Klement VI.**
- **Studoval na pařížské Sorbonně**

MLÁDÍ

- **Pobýval v Lucembursku, kde byl generálním místodržitelem (zástupce otce)**
- **V 17 letech byl pasován na rytíře (po vybojování své první bitvy)**
- **Pobýval také v Itálii, kde se Lucemburkové snažili získávat panství (později ovládali jen malé území)**
- **V Itálii se poprvé setkal se svým bratrem Janem Jindřichem => panovaly mezi nimi velmi dobré vztahy**

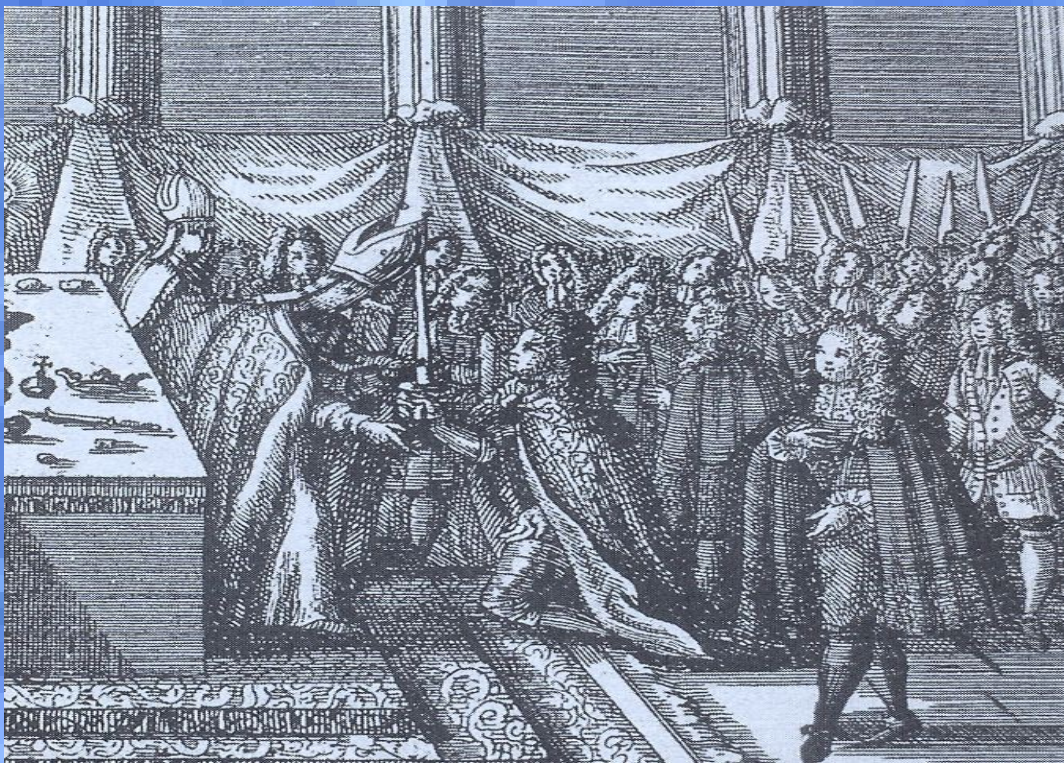
NÁVRAT DO ČECH

- V říjnu roku 1333 se vrátil do Čech
- Snažil se dát zpustošené české království do pořádku
- Byl jmenován markrabětem moravským
- Získával si přízeň šlechty i duchovenstva
- Rozhodl se opravit Pražský hrad
- 1344 bylo pražské biskupství povýšeno na arcibiskupství (1. arcibiskup Arnošt z Pardubic)
- 1346 byl korunován římským králem (byl zvolen pěti hlasy ze sedmi)
- 1355 byl korunován císařem Svaté říše římské

KORUNOVACE ČESKÝM KRÁLEM

- Přímá korunovace proběhla 2. září 1347
- Obřad probíhal ve Svatovítské katedrále
- Karel IV. vytvořil korunovační řád s přesným postupem a pravidly
- Během slavnosti proběhlo několik obřadů

1. září

- Připomínka Karlova vztahu ke slavné minulosti přemyslovského rodu
- Karel se odebral na Vyšehrad:
 - => obul lýkové střevíce
 - => přes levé rameno přehodil prostou rolnickou mošnu
 - => na bělouši v čele průvodu odjel k večerním modlitbám

2. září

- U oltáře složil slib plnění vladařských povinností
- Arcibiskup Arnošt z Pardubic Karla pomazal a oblékl mu dvě slavnostní roucha
- Karlovi byly předány královské odznaky (insignie):
 - => hermelínový plášť
 - => prsten
 - => meč
 - => žezlo
 - => zlaté jablko
 - => svatováclavské koruna

Říšské jablko.

Koruna.

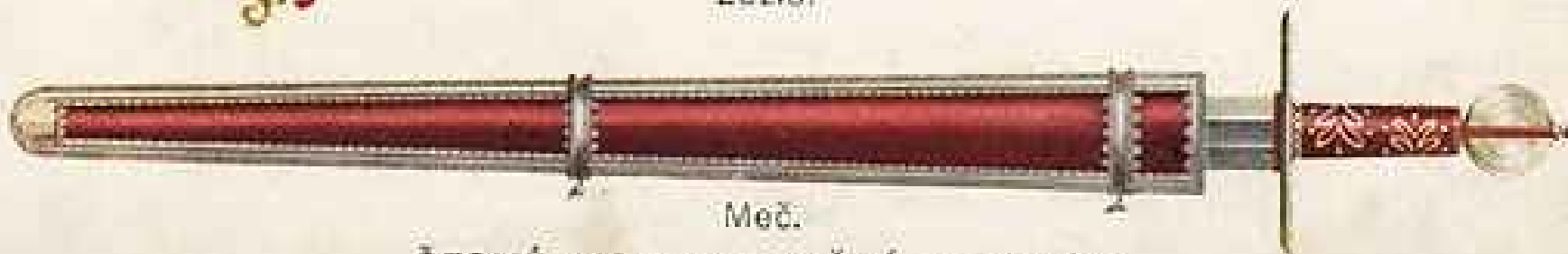
Nádobky na

posv. oleje.

Žezlo.

Meč.

ČESKÉ KORUNOVAČNÍ KLENOTY.

KRÁLOVSKÝ DVŮR

- **Karel IV. měl neobyčejnou schopnost vybírat do svých služeb mimořádné osobnosti- neměli pravomoc rozhodovat, ale poskytovali císaři zasvěcené a odborné rady**
- **KABINET- tvořili ho ti nejvýznamnější rádci**
- **KRÁLOVSKÁ KANCELÁŘ- uskutečňovala panovníkova rozhodnutí a připravovala důležité listiny**

- **Další funkce a skupiny:**

- => notáři a pronotáři (právníci)**

- => písaři a úředníci**

- => ochránci pečetí**

- => komora a komoři – starali se o peněžní záležitosti**

- => dvorní maršálek- měl na starosti provoz dvora**

- => hofmistr- dohlížen na služebnictvo, zásobování, výživu a osvětlení**

- => dvorní rada- nejčestnější skupina u dvora (nejvyšší šlechtici a duchovenstvo)**

- => dvořané**

MANŽELKY KARLA IV.

BLANKA Z VALOIS

- Sňatek v roce 1323
- Oběma bylo 7 let
- Ve skutečnosti se jmenovala Markéta, ale kvůli světlým vlasům se jí říkalo Blanche
- Byla prý velmi charizmatická a poměrně rychle si dokázala leckoho získat
- Pravděpodobně zemřela na tuberkulózu

ANNA FALCKÁ

- Sňatek v roce 1349
- Vzala si Karla ve svých 20 letech (jemu bylo 32)
- Přesná příčina smrti není známa

ANNA SVÍDNICKÁ

- Sňatek v roce 1353
- Anně bylo 13 let (Karlovi bylo 37)
- Původně se měla stát manželkou Karlova syna, který však zemřel
- Zemřela asi při porodu

ALŽBĚTA POMOŘANSKÁ

- Sňatek v roce 1363
- Alžbětě bylo 16 let (Karlovi 47)
- Říkalo se jí Eliška
- Říká se o ní, že dokázala ohýbat podkovy
- Měla trochu hádavou povahu a byla neústupná
- Neměla ráda Václava IV., prosazovala své děti

POTOMCI KARLA IV.

- MARKÉTA
- KATEŘINA

- VÁCLAV (zemřel v 1. roce)

- ALŽBĚTA
- VÁCLAV IV.

- ANNA
- ZIKMUND
- JAN
- KAREL (zemřel v 1. roce)
- MARKÉTA
- JINDŘICH (zemřel v 1. roce)

OTÁZKY A ÚKOLY

- 1) Jaké bylo mládí Karla IV.?
- 2) Díky čemu se stal Karel IV. tak významným panovníkem? Vyjádři vlastními slovy.
- 3) Proč je Karel IV. nazýván Otec vlasti?
- 4) Povyprávěj, jak probíhala korunovace Karla IV. českým k rálem.
- 5) Co si pamatuješ o manželkách a potomcích Karla IV.?

ZDROJE

- MANDELOVÁ, H. *Dějiny v obrazech- České země za vlády Lucemburků*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1993
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Dějepis 7 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. 1. vyd. Plzeň: Fraus, 2009

ZDROJE OBRÁZKŮ

- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Charles_IV-John_Ocko_votive_picture-fragment.jpg (5. 12. 2011)
- <http://rany-stredovek.ic.cz/img/vrcholny-stredovek/big/jan-lucembursky.jpg> (5. 12. 2011)
- <http://rany-stredovek.ic.cz/img/vrcholny-stredovek/big/eliska-premyslovna.jpg> (5. 12. 2011)
- http://turistickyatlas.cz/vse/misto/6266_hrad-krivoklat.html (5. 12. 2011)
- <http://birthday.wz.cz/index03.htm> (5. 12. 2011)
- <http://www.praguecityline.cz/osobnosti-prahy/karel-iv-zivotopis> (5. 12. 2011)
- <http://wwwkarelkyr.blogspot.com/> (5. 12. 2011)
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a4/Her_Majesty_Bohemian_queen_Blanche.jpg (5. 12. 2011)
- <http://www.muzeumkarlovamostu.cz/ceske-kralovstvi/reportaz/blanka-z-valois-13/> (5. 12. 2011)
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d0/Anna_von_der_Pfalz.jpg (5. 12. 2011)
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/af/Anna_von_Schweidnitz.jpg (5. 12. 2011)
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/21/Eli%C5%A1ka_Pomo%C5%99ansk%C3%A1.jpg (5. 12. 2011)
- <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3a/VaclavIV.jpg> (5. 12. 2011)
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Albrecht_D%C3%BCrer_082.jpg (5. 12. 2011)
-